

Statenfractie PVV
P. van der Kammen
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen 'Verdozing in Brabant i.r.t. landschap, economie en verkeer'

Geachte mevrouw Van der Kammen,

Bij brief van 7 oktober 2019, ingekomen op 7 oktober 2019, heeft u namens de PVV fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. *Is het college bekend met de artikelen¹²³⁴⁵?*
Antwoord: Ja

2. *Is het college het met de PVV eens dat het neerzetten van vele kolossale, raamloze gebouwen voor een verdozing en verrommeling van het Brabantse landschap heeft gezorgd, een trend die gezien de nog steeds verschijnende nieuwe gebouwen alsmede de lijst urgente projecten van het college alleen maar toeneemt? Zo nee, hoe kijkt het college dan wel aan tegen de komst van de kolossale blokkendozen?*

Antwoord: Nee, het College is van mening dat de ontwikkeling van grootschalige logistiek in Brabant om een evenwichtige en genuanceerde blik op dit thema vraagt. De logistieke sector is van substantieel belang voor de Brabantse economie en is diepgeworteld in de economische structuur van Brabant. Alle Brabantse regio's kennen een logistiek profiel dat samenhangt met de industrieën in die regio's (DNA), de ligging tussen de mainports en de achterlandverbindingen (zuidoost-goederencorridor is

¹ <https://www.ed.nl/brabant/de-opmars-van-de-blokkendoos-nog-even-en-brabant-staat-vol-distributiecentra~a0aa3ff3/>

² <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/de-verdozing-van-het-nederlandse-landschap~bd28556f/>

³ <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/06/04/moderne-pakhuisen-vreten-aan-maagdelijk-landschap-a3962454>

⁴ <https://www.ed.nl/mening/groeiende-zorgen-over-verdozing-brabants-landschap~a620808d/>

⁵ <https://www.bd.nl/opinie/verdozing-van-brabant-vraagt-om-regie~a1c8eef6/>

Datum

29 oktober 2019

Ons kenmerk

C2252865/4593309

Uw kenmerk

4587977

Contactpersoon

M.A. (Mark) Spanjers

Telefoon

(073) 681 27 76

Email

mspanjers@brabant.nl

Bijlage(n)

-

gericht op waarde toevoeging) en de ligging in de Benelux voor e-commerce. Hierdoor kennen ook alle Brabantse regio's een ruimtevraag naar logistiek (ca. 500 ha. in Brabant tot 2030). Het grootste deel van die ruimtevraag is afkomstig van regionale bedrijven (80/90% van de vastgoedtransacties is regionaal gebonden). Daarbij zorgen trends in de logistiek (die het gevolg zijn van wat de samenleving wenst en organiseert) voor schaalvergroting. Hierdoor zijn in alle regio's (nieuwe) locaties nodig om deze logistieke vraag te accommoderen. Concentratie op regionaal niveau is hierbij gewenst. In Brabant zijn daarom de locaties waar de grootschalige logistiek zich kan vestigen en de werkwijze waarop deze locaties ontwikkeld gaan worden (vraaggericht), (boven)regionaal afgestemd en vastgelegd in regionale (bedrijventerreinen)afspraken.

Datum

29 oktober 2019

Ons kenmerk

C2252865/4593309

3. *a. Heeft het college onderzoek verricht naar de economische effecten van het beleid van de veelheid aan grootschalige logistiek?*

Antwoord: Ja. We verwijzen daarvoor naar de onderzoeken die uitgevoerd zijn in het kader van het Economisch Programma Brabant 2020, de Logistieke Agenda Brabant en de bouwstenen Economie & Internationalisering.

- b. Zo ja, welke conclusies t.a.v. het bovenstaand genoemde komen uit het onderzoek naar voren?*

Antwoord: Conclusie is dat logistiek van groot economisch belang is voor de provincie. Zoals vermeld in Statenvoorstel 60/17A (PS: 4254574) waren er in 2016 160.000 mensen werkzaam in de logistiek. Ofwel 1 op de 9 werknemers in Brabant werkt in de logistiek. De toegevoegde waarde van logistiek in Brabant is €12,6 miljard. Dat de Brabantse economie het zo goed doet, is mede te danken aan onze sterke economische clusters (High Tech Systemen & Materialen, Agrofood, Life Sciences & Health, Biobased Economy, Maintenance en Logistiek), die sneller zijn gegroeid dan de rest van de economie (Bron: Bouwstenen Economie & Internationalisering februari 2019).

- c. Graag ontvangen wij de onderzoeken die het college heeft uitgevoerd.*

Antwoord: Wij verwijzen hiervoor naar de onderzoeken die uitgevoerd zijn in het kader van het Economisch Programma Brabant 2020, Logistieke Agenda Brabant en de bouwstenen Economie & Internationalisering, te vinden via onderstaande links:

- <https://www.brabant.nl/-/media/4477fcd0023c499f9a9fb132431a7568.pdf?la=nl>
- <https://www.brabant.nl/Onderwerpen/Verkeer-en-vervoer/Goederenvervoer-en-logistiek/Strategie-goederenvervoer-en-logistiek>
- <http://publicaties.brabant.nl/bouwstenen-economie/clusters-met-video/>

d. Hoeveel banen voor Brabanders zijn er vanaf 2015 per jaar bijgekomen vanwege de vestiging van de grote logistieke ondernemingen?

Antwoord: Als we kijken naar LISA-gegevens is er binnen de sector Logistiek & Groothandel een toename van ca. 11.000 banen te zien in de periode 2015-2018. Echter, dit zijn niet alle banen in de logistieke sector, omdat ook in de andere Brabantse (top)sectoren logistieke banen te vinden zijn (zie ook antwoord op vraag 3b).

Datum

29 oktober 2019

Ons kenmerk

C2252865/4593309

e. Hoeveel arbeidsmigranten zijn er in Brabant bijgekomen vanaf 2015 per jaar vanwege de vestiging van de grote logistieke ondernemingen?

Antwoord: Met de brede maatschappelijke verkenning die is uitgevoerd rondom het thema arbeidsmigratie werd het aantal arbeidsmigranten in 2018 ingeschat op 100.000 (<https://www.brabant.nl/-/media/972fcc8f6ce5448cb258b051921992df.pdf>).

Echter, momenteel zijn er geen kwalitatief goede en actuele cijfers beschikbaar over het aantal arbeidsmigranten werkzaam in Brabant. Om hier inzicht in te krijgen heeft de provincie recentelijk een extern bureau opdracht gegeven een kwantitatieve analyse uit te voeren naar het aantal werkzame en verblijvende arbeidsmigranten in Brabant. Dit onderzoek betreft een actuele momentopname.

f. Hoeveel belastingvoordeel hebben de betreffende bedrijven genoten door hun bedrijvigheid in Brabant te concentreren? Graag een concreet antwoord.

Antwoord: Dit is ons niet bekend.

g. Is het college, gezien al het bovengenoemde, net als de PVV van mening dat er weinig economische grond is voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen en plannen voor grootschalige logistiek?

Antwoord: Nee

h. Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Wij verwijzen hiervoor naar het antwoord op vraag 3b.

4. *a. Heeft het college onderzoek verricht naar de verkeerskundige effecten van het beleid van de veelheid aan grootschalige logistiek?*

Antwoord: Nee, maar in de Brabantse verkeersmodellen (BBMA) wordt wel rekening gehouden met toekomstige bedrijventerreinontwikkelingen en de daarbij ingeschatte verkeersbehoefte.

b. Hoeveel extra transportbewegingen zijn er ten opzichte van 2015 per jaar bijgekomen op Noord-Brabantse snel/autowegen en provinciale wegen?

Antwoord: Hieronder is een overzicht opgenomen van de ontwikkeling in ton geladen vracht over de Brabantse wegen (bron: CBS). De vertaling naar verplaatsingen alsook uitsplitsingen naar typen wegen zijn niet beschikbaar, aangezien er erg weinig data rondom goederenvervoer voor handen is.

jaar	geladen vracht in x1000 ton	% groei
2015	108.986	-
2016	125.826	15,5%
2017	127,897	1,6%
2018	123.142	-3,7%

Datum

29 oktober 2019

Ons kenmerk

C2252865/4593309

c. Hoeveel meer transportbewegingen daarvan zijn (per jaar) toe te schrijven aan de vestiging van grootschalige logistieke bedrijven?

Antwoord: Dit is niet vast te stellen. Zie antwoord op vraag b.

d. Hoeveel filekilometers zijn er ten opzichte van 2015 per jaar bijgekomen in Noord-Brabant?

Antwoord: Hiervoor baseren we ons op de onderliggende documentatie van de indicatoren van de provinciale jaarrekening 2018. Echter zijn deze analyses (voor rijks- en provinciale wegen) enkel voor de jaren 2017 en 2018 beschikbaar. 2019 is nog in de maak voor de jaarrekening. We houden daarbij geen filekilometers aan, maar de eenheid verliesminuten per uur autorijden. De filedruk is dus met 0,6% toegenomen tussen 2017 en 2018.

Jaar	Totaal voertuigkilometers* - Dag	verliesminuten per uur autorijden
2017	6001799	12,7
2018	6173886	12,78

e. Hoeveel van die filekilometers daarvan zijn (per jaar) toe te schrijven aan de vestiging van grootschalige logistieke bedrijven?

Antwoord: Zie antwoord op vraag b en c.

5. a. Deelt het college de conclusie van de Rijksbouwmeester dat uitzichten in het landschap onder druk staan en dat dit vooral het gevolg is van een gebrek aan coördinatie bij het plaatsen van XXL DC's?

Antwoord: Ja (landschap onder druk) en nee (gevolg van gebrek aan coördinatie)

b. Zo nee, hoe kijkt het college dan wel aan tegen de uitlatingen van de Rijksbouwmeester?

Antwoord: Het gecoördineerd beleid met regio's en gemeenten in Brabant, gericht op vestiging van grootschalige logistiek op goed ontsloten locaties aan de hoofdinfrastructuur, is er mede op gericht om verspreiding over het landschap van Brabant te voorkomen.

Datum

29 oktober 2019

Ons kenmerk

C2252865/4593309

c. Wat vindt het college van het feit dat het College van Rijksadviseurs een onderzoek is gestart?

Antwoord: Het College van Rijksadviseurs is een onafhankelijk adviescollege dat het kabinet gevraagd en ongevraagd adviseert over ruimtelijke kwaliteit. In die hoedanigheid staat het het CRA vrij om dit onderzoek te starten.

d. Is het college net als de PVV van mening dat met deugdelijk onderhouden en integraal provinciaal beleid een dergelijk onderzoek niet nodig zou zijn?

Antwoord: Nee

6. Is het college het met de PVV eens dat de ontwikkeling van het bedrijventerrein Wijkevoort zowel economisch, verkeerstechnisch en ruimtelijk een dwaas plan is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, omdat:

- De provinciale prognoses over de ruimte vraag naar bedrijventerreinen (2018) laten in Midden-Brabant vooral een extra ruimte vraag zien voor de logistiek en industrie. Wijkevoort kan in deze extra ruimte voorzien, en is ook als zodanig opgenomen in de regionale programmeringsafspraken voor bedrijventerreinen in Midden-Brabant. Eind 2019 worden in het Regionaal Ruimtelijk Overleg nieuwe bedrijventerreinafspraken gemaakt met de regio Midden-Brabant, waarvan de ontwikkeling van de locatie Wijkevoort onderdeel is.
- Tilburg is een belangrijk (bovenregionaal) knooppunt op de MIRT-goederencorridor en scoort qua functionaliteiten zoals omvang terminal en terminalvoorzieningen hoog. Daarmee liggen er mogelijkheden om bij te dragen aan een duurzaam transportsysteem dat bijdraagt aan duurzame economische groei.
- Het concept van Wijkevoort is nader uitgewerkt door de gemeente Tilburg in een Masterplan. De gemeente Tilburg is momenteel bezig met het opstellen van een bestemmingsplan en het uitvoeren van de bijbehorende onderzoeken. Daarin worden ook de economische, verkeerstechnische en ruimtelijke effecten in beeld gebracht en integraal afgewogen hoe daarmee om te gaan.

Is het college bereid Wijkevoort van de lijst urgente projecten af te halen en de gemeente Tilburg dringend te adviseren de plannen te staken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, zie antwoord hierboven.

7. a. *Kan GS duidelijkheid verschaffen over de status van het plan Wijkevoort?*

Antwoord: Ja. Voor de status van de provinciale betrokkenheid zie antwoord 7b.

- b. *Indien het om een verkenning gaat, wat is de reden dat bij de begroting 2019 de suggestie is gewekt dat het om een project ging?*

Antwoord: In 2018 is de ontwikkeling Wijkevoort per abuis aangeduid als "project" van de provincie. Dat was niet correct, omdat in het Meerjarenperspectief Ontwikkelbedrijf, Werklocaties en MIPP-projecten de term "project" voorbehouden is aan ontwikkelingen waarbij partijen een (samenwerkings-) overeenkomst hebben gesloten en (financiële) verplichtingen zijn aangegaan. Dat was en is bij Wijkevoort niet het geval. In 2019 is de status van Wijkevoort daarom aangepast naar "verkenning".

- c. *Indien het om een project gaat, zijn een concrete businesscase, risicoanalyse, integraliteitstoets en belangenafweging beschikbaar? Zo ja, dan ontvangen wij die graag. Zo nee, waarom zijn die niet opgesteld?*

Antwoord: Wijkevoort is geen project in de definitie van het Ontwikkelbedrijf (zie antwoord 7.b). Er is daarom geen sprake van (financiële) participatie door de provincie in het project. Een businesscase, risicoanalyse, integraliteits-toets en belangenafweging zijn daarom niet van toepassing.

8. *Kan het college aangeven hoe de provincie vanuit de coördinerende rol bij projecten zoals Wijkevoort, Heesch West etc. erop toeziet dat het landschap van Brabant geen onnodig geweld wordt aangedaan?*

Antwoord: De gemeenten (Tilburg en GR Heesch-West) zijn trekkers van deze ontwikkelingen en dus primair verantwoordelijk voor een goed en integraal afgewogen bestemmingsplan. De gemeente moet bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening houden met de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten en structuren in het gebied zelf en in de naaste omgeving. Vanuit de Brabantse Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening is hiervoor het diep, rond en breed werken verwoord. Dat kan ook een groene geleiding ten behoeve van ecologische en landschappelijke verbindingen betekenen. De provincie kijkt of het plan op goede wijze invulling geeft aan voorgaande.

9. *Kan het college aangeven hoe de provincie vanuit de coördinerende rol bij projecten zoals Wijkevoort, Heesch West etc. de integraliteit wordt bewaakt?*

Antwoord: De gemeenten (Tilburg en GR Heesch-West) zijn trekkers van deze ontwikkelingen en dus primair verantwoordelijk voor een goed en integraal afgewogen bestemmingsplan. De provincie is vanuit haar formele rol in het kader van ruimtelijke planbegeleiding betrokken (Wijkevoort, Heesch-West) en als partner in de conceptontwikkeling (Heesch-West).

Datum

29 oktober 2019

Ons kenmerk

C2252865/4593309

Vanuit welke strategie, beleid en visie worden projecten al dan niet gesteund?

Antwoord: De doelstellingen van het programma Werklocaties zijn vastgelegd in het "Uitvoeringsprogramma werklocaties 2016-2019" (PS3937160). In de statenmededeling "Provinciale rol in werklocatieontwikkeling" (PS4286030) zijn PS geïnformeerd over de provinciale deelname in fysieke ontwikkeltrajecten als campussen en toplocaties en het afwegingmodel dat de provincie hiervoor toepast (Afwegingsmodel werklocaties, PS4286031). Samengevat pakt de provincie een rol bij ontwikkelingen van provinciaal belang. Hierbij gaat het om ontwikkelingen van topbedrijven, op toplocaties en binnen topsectoren. Waarbij een bijdrage wordt geleverd aan people, planet, profit ambities. We pakken onze rol als het gaat om werklocatieontwikkelingen die bijdragen aan een ecosysteem dat innovatie stimuleert, zorgen voor werkgelegenheid, bijdragen aan het concurrerend vermogen van Brabant of een keten of topcluster versterken.

Recent is het Uitvoeringsprogramma werklocaties geëvalueerd en heeft BrabantAdvies het advies 'Brabantse werklocaties toekomstproof' uitgebracht. In de Statenmededeling 'Evaluatie en advies programma werklocaties' worden PS hierover inhoudelijk geïnformeerd. Op basis van de kritische en opbouwende punten uit de evaluatie en het advies, wordt de aanpak werklocaties gecontinueerd en zo nodig aangepast. In het voorjaar van 2020 komen we met een nadere uitwerking hoe de aanpak werklocaties in de toekomst vormgegeven gaat worden.

Welke criteria hanteert het college voor het vaststellen of een project meerwaarde oplevert voor Brabant?

Antwoord: Bij het Afwegingsmodel Werklocaties wordt aangesloten bij meerwaardebenadering van de Omgevingsvisie (paragraaf 5.1). https://www.brabant.nl/-/media/brabant20/actueel/nieuws/2018-docs/omgevingsvisie_kwaliteitvanbrabant.pdf

10. *Kan het college concreet aangeven hoe de provincie met de hierboven door Pen en Janssen gestelde vragen omgaat? Is het college bereid om een streep te zetten door alle ontwikkelingen die niet klip en klaar onderbouwd meerwaarde voor onze eigen Brabantse burgers opleveren, en bereid recente besluiten te heroverwegen?*

Antwoord: Cees-Jan Pen (lid SER Brabant) en Joks Janssen geven een aantal goede aanknopingspunten voor een strategie t.a.v. de toenemende ruimte vraag vanuit logistiek. In het door GS gevraagde advies aan BrabantAdvies over werklocaties (door PS op 11 oktober in ontvangst genomen) wordt hier al een nadere invulling voor beleid(uitvoering) gegeven. Onder meer wordt geadviseerd om nieuwe logistieke vestigers op hun economische waarde te beoordelen en te verankeren aan de regionaal economische structuur en werkgelegenheid. Ook wordt voorgesteld om voorwaarden te stellen aan logistieke vestigers op het gebied van

Datum

29 oktober 2019

Ons kenmerk

C2252865/4593309

energietransitie, huisvesting van arbeidsmigranten en de (omgevings)kwaliteit van het vastgoed. Tot slot wordt geadviseerd om nieuwe ontwikkelingen af te stemmen binnen en tussen provincies en de mogelijkheden tot clustering te verkennen.

Dit zijn aanbevelingen die een steun in de rug zijn van het bestaande beleid dat doorgezet wordt bij de nieuwe regionale bedrijventerreinenafspraken over de samenwerking bij huisvestings- en programmeringsvraagstukken.

Datum

29 oktober 2019

Ons kenmerk

C2252865/4593309

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

